

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 87 e § i lagen om främjande av integration

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om främjande av integration ändras. Enligt den lagen ska staten ersätta kommunen för de kostnader för främjande av integration som anges i lagen. Fram till utgången av 2022 har kommunen kunnat orsakas kostnader bland annat för ordnandet av sådana tjänster som ingick i de social- och hälsovårdstjänster som kommunen tillhandahöll. Kommunen ska ansöka om ersättningarna i fråga senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. För att kunna ansöka om ersättningar kan kommunen behöva uppgifter från det välfärdsområde som för närvarande ansvarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna. Kommunen har rätt att av välfärdsområdet få uppgifter om en person för vilken det har producerats tjänster som under 2022 orsakat kommunen sådana kostnader som ersätts med stöd av lagen om främjande av integration. I denna proposition föreslås det att den nämnda lagen ändras så att kommunen har rätt att av välfärdsområdet på motsvarande sätt få de nödvändiga uppgifter som gäller 2021.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
3 Målsättning	4
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	4
5 Remissvar	5
6 Ikraftträdande.....	5
7 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	5
LAGFÖRSLAG	7
om ändring av 87 e § i lagen om främjande av integration.....	7

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Ansvar för ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet överfördes till välfärdsområdena den 1 januari 2023. På grund av överföringen av organiseringsansvaret ändrades lagen om främjande av integration (1386/2010, nedan *integrationslagen*) genom lag 936/2022 så, att det föreskrivs om välfärdsområdets roll i främjandet av integration, om de ersättningar som välfärdsområdet får samt om tillgången till information bland annat mellan kommunen och välfärdsområdet. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2023.

Enligt integrationslagen betalar staten ersättning till kommunen och välfärdsområdet för sådana kostnader som har orsakats av främjande av integration och som anges i lagen. Kommunen eller välfärdsområdet ska söka ersättning genom en ansökan hos närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (nedan *utvecklings- och förvaltningscentret*) inom två år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum. Kommunen kan retroaktivt söka ersättning också för sådana kostnader som har uppkommit för kommunen av ordnandet av sådana tjänster som fram till utgången av 2022 ingick i de social- och hälsovårdstjänster som kommunen tillhandahöll.

För att kunna söka ersättningarna kan kommunen behöva uppgifter från det välfärdsområde som för närvarande ansvarar för ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna. För att göra det möjligt att söka ersättning för kostnader stiftades 87 e § i integrationslagen, enligt vilken kommunen har rätt att av välfärdsområdet få nödvändiga uppgifter om de kostnader som uppkommit för kommunen 2022. Kommunerna gavs anvisningar om att före utgången av 2022 söka ersättning för kostnader som uppkommit 2021 och i så stor utsträckning som möjligt också för kostnader som uppkommit 2022, eftersom de uppgifter som gäller klienterna inom social- och hälsovården överfördes från kommunerna till välfärdsområdena i samband med överföringen av ansvaret att organisera social- och hälsovården. Lagförslaget om lag 936/2022 godkändes i riksdagen den 28 oktober 2022 och lagen stadfästes den 25 november 2022 vid Republikens Presidents sammanträde. Senare har det dock framgått att alla kommuner inte har ansökt om ersättningar för 2021 före utgången av 2022. Således bör rätten att få uppgifter utvidgas så att kommunen har möjlighet att få uppgifter från välfärdsområdet också i fråga om de kostnader som kommunen orsakats 2021.

Det är fråga om en teknisk ändring i lagen och i övrigt är det inte nödvändigt att ändra de grunder som anges i lagen.

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet.

Utkastet till regeringens proposition var på remiss från den 4 april till den 2 maj 2023 i den offentliga utlåtandetjänsten.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten under adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod [TEM016:00/2023](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Syftet med den gällande integrationslagen är att stödja och främja integration och invandrades möjligheter att aktivt delta i samhällsverksamheten i Finland. Dessutom är syftet med lagen att

främja jämlikhet och likabehandling och en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper. I främjandet av integration deltar flera myndigheter: bland annat ministerier, närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, välfärdsområdena och kommunerna.

I 6 kap. i integrationslagen föreskrivs det om ersättning för kostnader. Kommunen orsakas kostnader på grund av ordnande av mottagande och av tjänster och åtgärder som främjar integration för personer som avses i 2 § 2 och 3 mom., det vill säga särskilt de som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. Staten ersätter kommunerna och välfärdsområdena för de kostnader som orsakas av åtgärder som ordnats för främjande av integration av invandrare enligt integrationslagen. Kommunerna och välfärdsområdena är har rätt till ersättningar som staten betalar på det sätt som föreskrivs i 6 kap. i integrationslagen.

Enligt 54 § 1 mom. i integrationslagen ska kommunen söka ersättning enligt 6 kap. för de kostnader som orsakats den genom en ansökan hos utvecklings- och förvaltningscentret. Ersättning för kostnaderna ska sökas senast inom två år från utgången av det kalenderår under vilket den verksamhet för vilken ersättning söks har ägt rum.

Kostnaderna ersätts inte om ersättning söks senare än inom två år. Två år kan anses vara en tillräcklig tid för att söka ersättning. För att ersättning ska kunna betalas ut ska ansökan preciseras genom att specificera de kostnader för vilka ersättning söks. Till ansökan om ersättning ska också fogas verifikat eller någon annan tillräcklig utredning över kostnaderna alltid när det är möjligt. Det kan vara nödvändigt att till ansökan om ersättning foga till exempel ett läkarutlåtande eller någon annan utredning som en yrkesutbildad person inom social- och hälsovården har gett. Utvecklings- och förvaltningscentret kan vid behov göra inspektioner för att verifiera kostnaderna till exempel genom stickprov.

Enligt integrationslagen är en förutsättning för ersättning av specialkostnader att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat ett beslut om ersättningen. Kommunen kan behöva uppgifter av välfärdsområdet när den ansöker om närings-, trafik - och miljöcentralens nämnda beslut och när den ansöker om ersättning hos utveckling- och förvaltningscentret.

Kommunen kan söka ersättning för kostnader som uppkommit före utgången av 2022 ännu under 2023 och 2024, då välfärdsområdet ansvarar för de uppgifter som gäller social- och hälsovården, och ersättningar därmed kan betalas också till välfärdsområdena. Som det beskrivs ovan, har det framgått att alla kommuner inte har sökt ersättningar för 2021 före utgången av 2022. Kommunen har under 2023 möjlighet att söka ersättning för kostnader som uppkommit 2021. Således bör rätten att få uppgifter utvidgas så att kommunen har möjlighet att få uppgifter från välfärdsområdet också i fråga om de kostnader som kommunen orsakats 2021.

3 Målsättning

Syftet med den föreslagna ändringen av integrationslagen är att göra det möjligt för kommunen att av välfärdsområdet få de uppgifter som är nödvändiga för att söka ersättning för kommunens kostnader också för 2021.

4 Förslagen och deras konsekvenser

Enligt den föreslagna ändringen av integrationslagen ska kommunen också för 2021 ha rätt att av välfärdsområdet få de uppgifter som är nödvändiga för att söka ersättning för kostnader som uppstått före utgången av 2022. Eftersom kommunen med stöd av den gällande integrationslagen har möjlighet att söka ersättning retroaktivt två år efter det att kostnaderna uppkommit,

föreslås det att det i fortsättningen ska vara möjligt för kommunen att av välfärdsområdet få också uppgifter som gäller 2021.

Den föreslagna ändringen bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser. Enligt den gällande integrationslagen kan kommunen före utgången av 2023 söka ersättning för de kostnader som orsakats kommunen före utgången av 2021. Den föreslagna ändringen ändrar inte den gällande lagen till denna del, och därför har den nu föreslagna ändringen inga ekonomiska konsekvenser.

Propositionen bedöms ha smärre konsekvenser för myndigheternas verksamhet när det gäller utbyte av uppgifter mellan kommunen och välfärdsområdet. Det kan bedömas att kommunerna i slutet av 2023 kommer att till välfärdsområdena lämna flera begäranden om uppgifter på basis av vilka kommunerna ansöker om beslut hos närings-, trafik - och miljöcentralerna och ersättningar hos utvecklings- och förvaltningscentret. I denna proposition föreslås det dock inga ändringar i myndighetsuppgifterna i anslutning till ansökan om ersättning, och ändringen i fråga om rätten att få uppgifter förutsätter således inga tilläggsresurser. För att göra verkställigheten smidigare föreslås lagen träda i kraft så snart som möjligt.

Även kommunerna i landskapet Åland kan söka ersättningar för kostnader enligt integrationslagen. Den föreslagna ändringen har dock inga konsekvenser för kommunerna i landskapet Åland, eftersom Åland inte har några välfärdsområden.

5 Remissvar

[Kompletteras efter remissbehandlingen]

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

7 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Nödvändiga uppgifter enligt 87 e § i integrationslagen kan utöver identifierings- och kontaktuppgifter också anses vara uppgifter om de tjänster som en person har fått, för att kommunen ska kunna ansöka om ersättning för dem. Skyddet för personuppgifter i anslutning till 87 e § i integrationslagen bedöms mer ingående i regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, lagen om främjande av integration och lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (RP 84/2022 rd). Den bedömning som gjordes i den propositionen med avseende på grundlagen och de grundläggande fri- och rättigheterna är tillämplig också på denna proposition. I denna regeringsproposition föreslås det att kommunens rätt att få uppgifter utvidgas tidsmässigt i fråga om ett år.

Överlåtelse av uppgifter enligt 87 e § i integrationslagen gäller uppgifter som har samband med ersättning för kostnader för sådana tjänster som kommunen har tillhandahållit under den tid kommunen hade ansvaret för att ordna social- och hälsovård. I de fallen är behandlingen nödvändig enligt artikel 9.2 h i EU:s allmänna dataskyddsförordning ((EU) 2016/679) för förvaltningen av hälso- och sjukvårdstjänster och social omsorg och deras system. Vid behandlingen av personuppgifter iaktas villkoren i artikel 9.3. Eftersom vissa ersättningar, såsom ersättningar för specialkostnader, betalas på basis av de faktiska kostnaderna och eftersom om dem ansöks om ett beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen, behövs också personuppgifter för ansökningarna. Rätten att få uppgifter i anslutning till ansökan om ersättning är nödvändig, så att

kommunen ska kunna söka ersättning enligt integrationslagen för vissa kostnader som har orsakats av den service som ordnats för den person som uppgifterna gäller. I den föreslagna 87 e § i integrationslagen föreskrivs det exakt och noggrant avgränsat om vem som har rätt att få personuppgifter, av vem aktören har rätt att få personuppgifterna och om att den instansen också har skyldighet att överlåta uppgifterna, samt om användningsändamålen för de uppgifter som fås och om att uppgifterna ska vara nödvändiga.

Med stöd av det som anges ovan kan de föreslagna lagarna enligt regeringens uppfattning stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 87 e § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 87 e §, sådan den lyder i lag 936/2022, som följer:

87 e §

Utlämnande av uppgifter från välfärdsområdet till kommunen

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 54 § 1 mom. om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för vilken det producerats tjänster som under 2021 eller 2022 orsakat kommunen sådana kostnader för vilka kommunen kan ansöka om i 46, 47, 48, 49 eller 51–53 § avsedda ersättningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den xx xx 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

Arbetsminister Förnamn Efternamn

Lag

om ändring av 87 e § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 87 e §, sådan den lyder i lag
936/2022, som följer:

Gällande lydelse

87 e §

*Utlämnande av uppgifter från välfärdsområ-
det till kommunen*

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 54 § 1 mom. om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för vilken det producerats tjänster som under 2022 orsakat kommunen sådana kostnader för vilka kommunen kan ansöka om i 46, 47, 48, 49 eller 51–53 § avsedda ersättningar.

Föreslagen lydelse

87 e §

*Utlämnande av uppgifter från välfärdsområ-
det till kommunen*

Kommunen har rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna av välfärdsområdet få de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 54 § 1 mom. om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. för vilken det producerats tjänster som under 2021 eller 2022 orsakat kommunen sådana kostnader för vilka kommunen kan ansöka om i 46, 47, 48, 49 eller 51–53 § avsedda ersättningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .
